

Projekt Nordliv - nordisk identitet i fortid, nutid og fremtid

Jesper Boysen

I mange europæiske lande, også i de nordiske, kan man i disse år registrere en stigende interesse for fortiden. Historien spiller tilsyneladende en større rolle i menneskers omverdensforståelse end for blot få år siden. Det synes, som om behovet for at kende til sine »rødder« er mere presserende, end det har været længe.

Der kan gives mange forklaringer på, hvorfor fortiden inden for de seneste år er blevet vigtig. Opbruddet i Østeuropa og det stadig tættere samarbejde i vest spiller givetvis en rolle, men også mødet med fremmede kulturer har på godt og ondt afstedkommet et øget fokus på den enkeltes egen kultur.

Med udgangspunkt i den stigende interesse for historie og for debatten om kulturel identitet har Foreningerne NORDEN i alle de nordiske lande taget initiativ til en fælles kulturhistorisk kampagne kaldet *Nordliv - nordisk identitet i fortid, nutid og fremtid*. Projektet, der gennemføres i samarbejde med Nordisk Ministerråd, blev indledt på Nordens Dag 23. marts 1995 og vil kulminere i 1997 i forbindelse med Kalmarunionens 600 års jubilæum.

Projekt Nordlivs mål

Det overordnede mål med Projekt Nordliv er at fremme det almene kendskab til nordisk historie og i sammenhæng hermed styrke debatten om nordisk

identitet. Gennem støtte til lokalt forankrede initiativer med appel til brede grupper i lokalsamfundene er det hensigten at bidrage til et større kendskab til de normer og værdier, der ligger til grund for den nordiske samfundsudvikling. Et kendskab der er vigtigt for Nordens og nordboernes muligheder for at præge det fremtidige internationale samarbejde.

Gennem Projekt Nordliv ønsker Foreningen NORDEN samtidig at bidrage til en øget forståelse for det mangekulturelle Norden, for de nordiske landes forskellighed samt for migration i Norden. Også debatten om den nordiske velfærdsmodel er et centralt tema i Nordliv-projektet.

Organisation

Nordliv-projektet finansieres gennem et betydeligt tilskud fra Nordisk Ministerråd. Det gennemføres af Foreningerne NORDEN i de nordiske lande i tæt kontakt til Nordisk Ministerråds sekretariat. I de enkelte nordiske lande er der ansat en projektkonsulent, der varetager projektets løbende forretninger. Der er tillige ansat en fælles nordisk koordinator, der har ansvaret for projektets fælles nordiske aktiviteter. I alle deltagerlandene er der desuden nedsat Nordliv-komitéeer, bestående af fagfolk, som deltager i planlægning og koordinering af projektet.

Opbygning

Nordliv-kampagnen former sig som en række selvstændige nationale Nordliv-projekter i de enkelte nordiske lande. Disse projekter er på vigtige områder suppleret med fælles nordiske aktiviteter. De nationale Nordliv-projekter ligner ikke hinanden på alle områder, men de har alle det til fælles, at de søger at styrke og videreudvikle tværfaglige og tværinstitutionelle kontakter og initiativer – ikke mindst kontakterne mellem Foreningen NORDENs lokalafdelinger og lokale undervisnings- og kulturinstitutioner.

Støtte til lokalt samarbejde

For at fremme disse kontakter stilles der i de enkelte lande midler til rådighed, som kan søges til støtte til gennemførelse af kulturhistoriske projekter med nordisk perspektiv. I Danmark vil der i hele projektperioden frem til slutningen af 1997 kunne søges midler til samarbejdsprojekter mellem Foreningen NORDENs 160 lokalafdelinger og skoler, biblioteker, historiske og lokalhistoriske foreninger, slægtsforskningsforeninger, museer, arkiver samt med studerende ved landets universiteter og på andre videregående uddannelser.

Der vil kunne søges om støtte til gennemførelse af aktiviteter af mindre omfang. Der kan f.eks. søges om støtte til udgifter i forbindelse med gennemførelse af en lokal kulturhistorisk temadag med nordisk sigte, udgifter til foredragsvirksomhed, foredragsrækker, lokalt studiekredsarbejde, små udstillingsaktiviteter etc. Der kan også være tale om støtte til gennemførelse af kulturelle arrangementer med optræden af nordiske kunstnere, teateroptræden, musikarrangementer osv. Et krav er dog, at disse arrangementer skal indeholde en nordisk historisk dimension el-

ler have entydig relevans i forhold til spørgsmålet om nordisk identitet.

Nøgleordene i forbindelse med vores bestræbelser på at fremme lokalt samarbejde om nordisk historie er, som nævnt *tværfaglighed* og *tværinstitutionelt samarbejde*. Og i forbindelse med behandling af en ansøgning vil der blive lagt vægt på, at samarbejdet involverer flere forskellige samarbejdspartnere. Det er således vores forhåbning, at Nordliv-projektet kan være med til at inspirere både historiske og lokalhistoriske foreninger såvel som lokale kultur- og undervisningsinstitutioner i øvrigt til at tænke utraditionelt i forbindelse med planlægning og gennemførelse af lokale aktiviteter.

Selvom en stor del af de danske Nordliv-midler på i alt 1,5 mill. kr. stilles til rådighed for lokal projektstøtte, så er det ikke de helt store beløb, der vil kunne gives til den enkelte ansøger. Men det er vort håb, at også mindre beløb vil kunne bidrage til, at Norden i fortid, nutid og fremtid vil blive studeret og debatteret lokalt.

Støtte til undervisnings- og kulturinstitutioner

Ud over at Foreningen NORDEN giver støtte til kulturhistoriske samarbejdsprojekter, hvor foreningens lokale afdelinger deltager, stilles der også gennem Projekt Nordliv midler til rådighed, som kan søges direkte af skoler og skoleklasser, lærere, lokalmuseer og lokalarkiver og af studerende med interesse for nordiske historie- og samfundsforhold. Midlerne kan søges til gennemførelse af lokalt forankrede aktiviteter med et nordisk kulturhistorisk sigte, til elevorienterede og andre formidlingsaktiviteter med tilknytning til nordisk historie eller med entydig relevans for spørgsmålet om nordisk identitet. I lighed med den støtte, der gives til Foreningen NORDENs lokale samarbejds-

projekter, vil støtten i reglen blive givet til mindre aktiviteter. Midlerne stilles til rådighed på den måde, at studerende og deres faglige foreninger kan søge i hele projektperioden til og med 1997. Skoler og lærere kan søge i 1996–1997. Og i 1997 kan også museer og arkiver søge.

I forbindelse med behandling af en ansøgning vil der også i denne sammenhæng blive lagt vægt på, at projekterne involverer flere samarbejdspartnere, herunder Foreningen NORDENs lokalafdelinger. Men det skal understreges, at det ikke er et krav.

Fælles nordiske aktiviteter

De nationale Nordliv-aktiviteter er på en række vigtige områder suppleret med fælles nordiske aktiviteter. På skole- og uddannelsesområdet gennemføres kurser for historielærere samt undervisnings- og studiesamarbejde via det Nordiske Skoledatanet.

Projekt Nordliv producerer også en fælles nordisk vandreudstilling om temaet: Nordisk identitet i fortid, nutid og fremtid. Udstillingen, som produceres i flere eksemplarer i de enkelte lande, vil i Danmark fra begyndelsen af 1996 blive tilbudt Foreningen NORDENs lokalafdelinger, skoler og biblioteker.

I 1997 vil udstillingen også blive tilbudt til lokale museer og arkiver som et led i en særskilt kampagne på museums- og arkivområdet. Kampagnen, som kaldes 'Nordisk år 1997 på lokal-

museer og lokalarkiver', har til hensigt at inspirere lokalmuseer og lokalarkiver i hele Norden til at fokusere på nordisk historie, eksempelvis i form af fokus på det enkelte lokalområdes nordiske relationer, erhvervshistorisk, slægtshistorisk, personalhistorisk osv.

I forbindelse med denne kampagne vil Nordliv-projektet desuden tage initiativ til produktion af vejledningsmateriale til hjælp for slægtsforskere, der ønsker at søge deres rødder i et andet nordisk land.

På det akademiske område vil Projekt Nordliv arrangere en række fælles nordiske konferencer for interesserede studerende. Det ligger uden for projektets økonomiske rammer at yde støtte til forskning, men det er vort håb, at Projekt Nordliv vil henlede opmærksomheden på hidtil upåagtet kildemateriale, afstedkomme nye spørgsmål og problemstillinger, og således som sådan bidrage til en øget forskningsaktivitet. En forskningsaktivitet, vi håber vil opnå støtte gennem Nordisk Ministerråds støtteordninger på forskningsområdet.

Ansøgninger sendes til Foreningen NORDEN, Malmøgade 3, 2100 København Ø. Mærket NORDLIV. Ansøgningsfristerne er 1. februar, 1.maj og 1.oktober.

Yderlige oplysninger om projektet kan fås ved henvendelse til projektkonsulent *Jesper Boysen* på Foreningen NORDENs landskontor, tlf. 31 42 63 25, lokal 35.